

Kuusalu Vallavalitsus
vallavalitsus@kuusalu.ee

Teie: 14.03.2025 e-kiri

Meie: 11.04.2025 nr 13-3/25-629

Arvamuse andmine Kuusalu valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõule

Esitasite 14.03.2025 e-kirjaga Kuusalu Vallavalitsuse 13.03.2025 kirja nr 7-2/13 Eesti Geoloogiateenistusele (edaspidi EGT) arvamuse avaldamiseks (registreeritud dokumendihaldussüsteemis DELTA 14.03.2025 numbriga 13-3/25-459) Kuusalu valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande (edaspidi planeering). Planeeringu ala asub Harju maakonnas Kuusalu vallas. Planeeringu koostamise põhieesmärgiks on valla ruumilise arengu põhimõtete kujundamine ning selle alusel planeeringuala üldiste kasutus- ja ehitustingimuste ning maakasutuse juhtotstarvete määramine. Planeering on algatatud Kuusalu Vallavolikogu 17.06.2009 otsusega nr 49. Üldplaneeringut menetletakse seetõttu kuni 30.06.2015 kehtinud planeerimisseaduse järgi.

Planeeritav ala kattub 11.04.2025 seisuga 24 eri maardla ja nende plokkidega. Ala kattub 12 kehtiva kaevandamisloaga mäeeraldisega, 1 kehtiva geoloogilise uuringu uuringuruumi alaga ning osaliselt 3 kehtiva üldgeoloogilise uurimistöö uuringuruumiga. Antud alale on taotlus esitatud 4 kaevandamisloa saamiseks/muutmiseks ja 2 geoloogilise uuringuloo saamiseks/muutmiseks.

Planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) § 76 lõike 1 kohaselt koostatakse üldplaneering koostöös valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi üldplaneering käsitleb ja planeeringualaga piirnevate kohaliku omavalitsuse üksustega. PlanS § 85 lõike 1 kohaselt esitatakse üldplaneering ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu kooskõlastamiseks kõnealuse seaduse § 76 lõikes 1 nimetatud asutustele.

Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 15 lõike 7 alusel kui planeeritaval maa-alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse maakonnaplaneering, üldplaneering, detailplaneering ja riigi või kohaliku omavalitsuse eriplaneering PlanS-s sätestatud korras Kliimaministeeriumi või kliimaministri volitusel riigiasutusega, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus.

Kliimaministri 14.12.2024 käskkirjaga nr 1-2/24/507 „Volitus Eesti Geoloogiateenistusele maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavaks tegevuseks loa andmiseks ja planeeringute kooskõlastamiseks“ on Eesti Geoloogiateenistusele antud volitus kooskõlastada planeeringuid, kui planeeritav maa-ala asub maavarade registris oleval maardlal või selle osal.

MaaPS § 14 lõike 2 alusel võib lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus:

- 1) ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda;
- 2) halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või
- 3) halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitisega, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitse ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta, või tegemist on elektrituruseaduse tähenduses taastuvat energiaallikat kasutava elektrienergia tootmiseseadme ja seonduva taristu ehitamisega.

EGT on eelnõudega tutvunud ning märgib järgmist:

- Eelnõu seletuskirja ptk 6.3.3 andmetel on Kuusalu vallas 24 maardlat, millest 10 on liiva, 1 lubjakivi, 8 turba, 3 savi, 1 kruusa ja 1 fosforiidi maardla. Täpsustame, et 11.04.2025 seisuga on liivamaardlaid 11 ning kruusamaardlaid ei ole.
- Eelnõu seletuskirja ptk 6.3.3 andmetel on Kuusalu vallas avatud karjäärid peamiselt liiva kaevandamiseks (8 karjääri), kruusa kaevandatakse ühes ja lubjakivi samuti ühes karjääris. Turbatootmine toimub Kudasoo turbatootmisalal. Täpsustame, et 11.04.2025 seisuga on Kuusalu vallas 10 liivakarjääri ning kruusakarjääre ei ole.
- Graafilisel lisal „Kuusalu valla maakasutusplaan“ puudub kehtiva kaevandamisloaga Kalajärve IV liivakarjääri mäeeraldise ja selle teenindusmaa läänepoolne lahustükk, mis asub Kuusalu vallas (loa nr KL-516085, loa omaja KMG OÜ, luba kehtiv kuni 19.06.2038).

Üldplaneeringu eskiislahendusele on varasemalt maavarasid puudutavatel teemadel arvamust andnud ka Maa-amet (24.01.2022 kirjaga nr 6-3/22/144-2). Kuusalu Vallavalitsus vastas kooskõlastajatele (sh Maa-ametile) 31.03.2022 kirjaga nr 7-1/1512, tuues välja endapoolsed seisukohad esitatud arvamustele ning pakkudes välja täiendatud eskiislahenduse sõnastuse. Maa-amet edastas Kuusalu Vallavalitsusele täiendava arvamuse 11.04.2022 kirjaga nr 6-3/22/144-5, milles ei nõustunud osade Kuusalu Vallavalitsuse poolt välja pakutud muudatuste sõnastustega. Täiendavalt märgiti veel (tsiteeritud):

*Maa-amet nõustub ajavahemikul 12.01.2022–02.02.2022 avalikul väljapanekul olnud Kuusalu valla üldplaneeringuga tingimusel, et täpsustatakse ja täiendatakse planeeringu dokumente vastavalt Maa-ameti kirjas 24.01.2022 nr 6-3/22/144-2 toodud **ning käesolevas kirjas selgitatud märkustele**. Märkustega arvestamata jätmisel halveneb maavarale juurdepääsu ja kaevandamisväärsuse osas olemasolev olukord ja planeering on vastuolus MaaPS § 14.*

Tegemist on eskiislahenduse tingimusliku kooskõlastamisega, mille arvestamata jätmisel keeldub Maa-amet üldplaneeringut kooskõlastamast.

EGT on tutvunud Maa-ameti 11.04.2022 kirjaga nr 6-3/22/144-5 ning jagab kirjas välja toodud seisukohti. EGT-le esitatud üldplaneeringu eelnõus ei ole Maa-ameti 11.04.2022 kirjas nr 6-3/22/144-5 esitatud märkuseid arvestatud.

Lähtudes eelnevast on näha, et Kuusalu valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise planeeringu lahendus võib halvendada maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda.

Seetõttu saab Eesti Geoloogiateenistus koostöölastada Kuusalu valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise eelnõud vaid siis, kui arvestatakse väljatoodud märkustega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme

Maavarade registri osakonna juhataja

Valdo Tohver

Maavarade registri osakonna spetsialist

5309 4459 Valdo.Tohver@egt.ee